

ÅRSPLAN 26/28

Asperud FUS barnehage

Asperud

INNHold

1. Om årsplanen og FUS sine mål for barnehagene

Visjon
Verdier
Hovedmål

2. Om barnehagen

3. Vårt verdigrunnlag

Barn og barndom
Demokrati
Mangfold og gjensidig respekt
Likestilling og likeverd
Bærekraftig utvikling
Livsmestring og helse

4. Barnehagens formål og innhold

Sosioemosjonell støtte og veiledning
Organisering og ledelse
Læringsstøtte

5. Barns medvirkning

6. Samarbeid

Foreldresamarbeid
Samarbeid med andre instanser

7. Overganger

Tilvenning i barnehagen
Overganger innad i barnehagen
Overgang mellom barnehage til skole

8. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Lærende organisasjon
Planlegging
Vurdering
Dokumentasjon
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

9. Barnehagens fagområder

**BARNET
FØRST!**

1. OM ÅRSPLANEN OG FUS SINE MÅL FOR BARNEHAGENE

Denne årsplanen skal vise hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Årsplanen skal også beskrive hvordan vi jobber for å nå FUS sine felles målsetninger for barnehagene.

Visjon:

Sammen gir vi barndommen verdi: Vennskap, lek og glede og hverdagsmagi

Visjonen er vår ledestjerne og den staker ut en retning for hva vi ønsker at FUS barnehagene skal oppnå – nå og i fremtiden. Visjonen er det vi strekker oss etter hver dag i møte med barn, foreldre og kollegaer.

Verdier:

Glødende, skapende og tilstedeværende

Verdiene er kulturbærerne i FUS. Verdiene forteller hva vi står for, hva vi tror på og hva som er viktig for oss. De er en kilde til motivasjon og inspirasjon i det daglige arbeidet i barnehagen på veien for å virkeliggjøre visjonen.

GLØDENDE

- At vi er engasjerte, stolte av jobben vår
- Være trygge og omsorgsfulle voksne
- Imøtekommende over for foreldre, barn og ansatte
- Skape en varm atmosfære
- Engasjert i barnas lek og leker på barnas premisser

SKAPENDE

- Skape et godt arbeidsmiljø for barn og voksne
- Gode rollemodeller
- Voksne og barn er med og skaper og former fremtiden
- Samarbeider og utvikler lek og temaer vi jobber med

TILSTEDEVÆRENDE

- Ta barna på alvor
- Se det kompetente barnet- og hva barnet kan
- Er oppmerksomme på hvordan vi kommuniserer, også med mimikk og kroppsspråk
- Være der barna er, ned på gulvet
- Stabilitet i personalgruppen

Hovedmål:

- FUS barn er trygge og forskende, trives i lek og har vennekompetanse
- FUS barn gleder seg til "resten av livet", og vet at de har påvirkningsmulighet og at innspillene deres teller
- FUS barn har det gøy i barnehagen

Våre metoder for å jobbe mot målene:

- Personalet deltar i kompetanseutviklingen Barnet først.
- Personalet deltar på veiledning

I FUS barnehagene har vi et felles slagord, «Barnet først». Det innebærer at alt vi gjør skal være til barnets beste. «Barnet først» er også navnet på vår kompetansesatsing, der målet er et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet i alle våre barnehager.

I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik: Først en beskrivelse av hva rammeplanen sier, så en beskrivelse av hvordan vi vil gjennomføre dette i praksis.

2. OM BARNEHAGEN

I Asperud FUS barnehage har vi 54 glade barn og 13 engasjerte og aktive voksne. Vi holder til i et område med skogen som nærmeste nabo. Asperud FUS barnehage har fire avdelinger fordelt på to etasjer. To avdelinger med store barn i alderen 3-6 år og to avdelinger med små barn i alderen 1-3 år.

Barnehagen har et tilstedeværende personale som er glødende, skapende og opptatt av å gi barna en god barnehagehverdag. Hos oss er det rom for kreativitet og nytenkning og vi synes det er viktig å ta vare på barndommen.

BEMANNING

Barnehagen har daglig leder i 100 % stilling. Barnehagen har en grunnbemanning på 6 pedagoger, 6 pedagogisk medarbeidere. Personalgruppa består av unge og eldre, kvinner og menn. Vi har ulik kulturell bakgrunn og allsidig kompetanse. Vi tar også imot praksiselever skoler og studenter fra UIO, OsloMeet og språkkurs. Vi har vår egen kjøkken assistent.

Barnehageårene 2026–2028 tar utgangspunkt i vår pedagogiske plattform Barnet Først, som ligger til grunn for alt arbeid i barnehagen. Gjennom denne perioden vil vi ha et særlig fokus på barns medvirkning, der barnas stemme, interesser og perspektiver skal være en naturlig del av det pedagogiske arbeidet og hverdagen i barnehagen.

Asperud FUS barnehage AS

Asperud FUS barnehage
Asperudåsen 57 1258 Oslo
Tlf: 23 49 61 00.
Mobil: 909 24 674
E-post: dl.asperud@bhg.

Åpningstider:

Mandag - fredag kl. 07-30 -17.00

Avdelinger:

Maurtua

9 barn i alderen 0-3 år

Tlf: 46 80 79 14

Blåbærtua

9 barn i alderen 0-3 år

Tlf., 94 86 52 16

Solstua

18 barn i alderen 3-6 år.

Tlf; 46 80 81 16

Trollstua

18 barn i alderen 3-6 år.

Tlf: 46 83 07 09

fus.no/asperud

Videre vektlegger vi et tett og godt foreldresamarbeid, hvor dialog, tillit og felles forståelse for barnets beste står sentralt. Foreldrene skal oppleve å være aktive samarbeidspartnere i barnas barnehagehverdag.

Dokumentasjon vil også være et viktig satsingsområde, der vi systematisk synliggjør barnas læring, utvikling og opplevelser. Dette skal bidra til refleksjon i personalgruppen, styrke kvaliteten i det pedagogiske arbeidet og gi foresatte et godt innblikk i barnas hverdag i barnehagen.

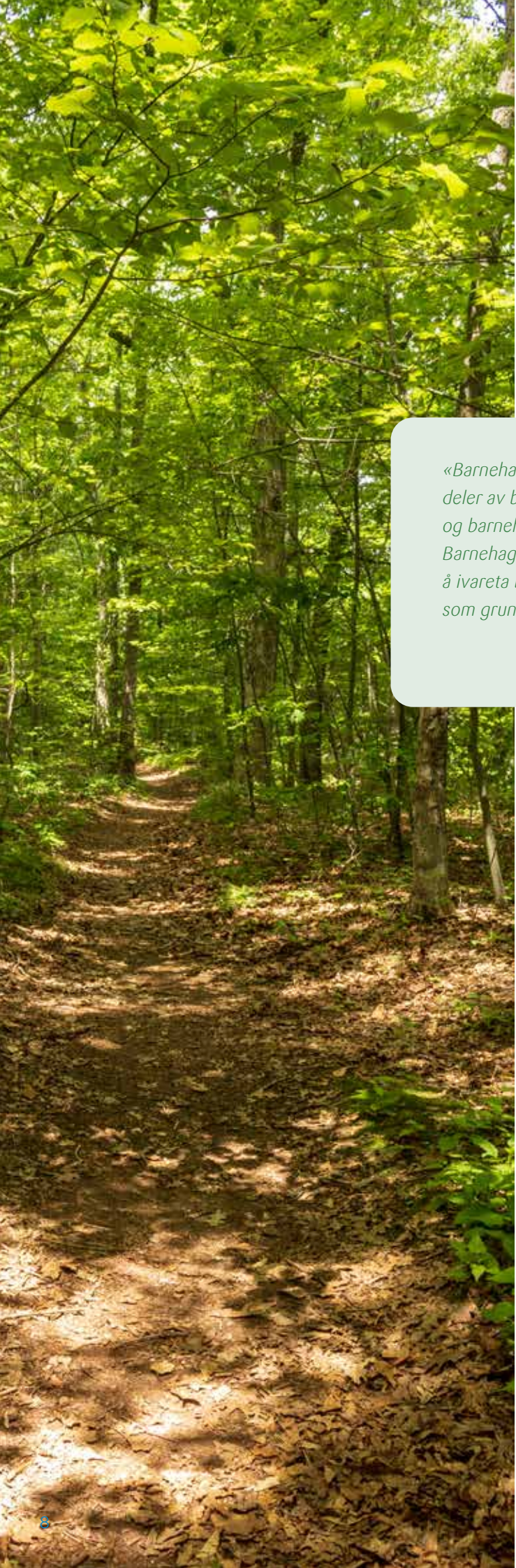
Vi vil arbeide systematisk med disse satsingsområdene i det daglige pedagogiske arbeidet. Barns medvirkning ivaretas gjennom at barnas interesser, uttrykk og behov legges til grunn for planlegging og gjennomføring av aktiviteter og i hverdagslige situasjoner.

Foreldresamarbeid vektlegges gjennom åpen og jevnlig dialog med foresatte, både i daglig kontakt, samtaler og møter, slik at vi sammen kan støtte barnets trivsel og utvikling.

Dokumentasjon brukes som et verktøy for å synliggjøre barnas læringsprosesser og utvikling, og inngår som en del av det pedagogiske refleksjons- og planarbeidet i personalgruppen.

**SAMMEN GIR VI
BARNDOMMEN VERDI:
VENNSKAP, LEK, GLEDE OG
HVERDAGSMAGI**

3. VÅRT VERDIGRUNNLAG

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 7)

Barn og barndom

«Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

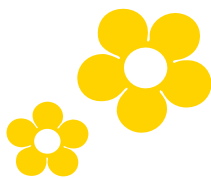
Demokrati

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Våre metoder for å fremme demokrati:

- Barna skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter.
- Sørge for at ulike meninger og perspektiver kommer til uttrykk.

Mangfold og gjensidig respekt

«Barnehaugen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barnehaugen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Barnehaugen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 9).

Våre metoder for å fremme mangfold og gjensidig respekt:

- Gi alle felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap.
- Vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller.
- Synliggjøre variasjoner i verdier, religion og livssyn.
- Legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping
- Synliggjøre samisk kultur og bidra til at barna kan utvikle respekt og fellesskapsfølelse for det samiske mangfoldet.

Likestilling og likeverd

«Barnehaugen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehaugen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10).

Våre metoder for å fremme likestilling og likeverd:

- bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn.
- Personalet reflekterer over egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling gjennom ulike plattformer.

Bærekraftig utvikling

«Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehaugen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10.)

Våre metoder for å fremme bærekraftig utvikling:

- Fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftig samfunn.
- Legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.
- Bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

Livsmestring og helse

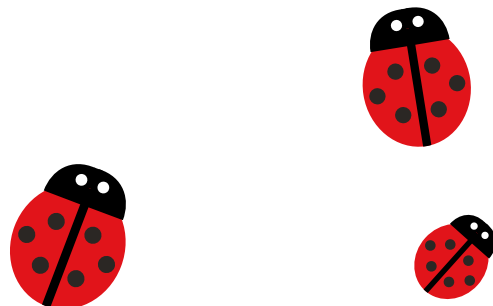
«Barnehaugen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barnehaugen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehaugen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 11).

Våre metoder for å fremme livsmestring og helse:

- Personalet legger til rette for at barna får ro, hvile og avslapning i løpet av dagen.
- Personalet legger til rette for at barnehaugen er en arena for daglig fysisk aktivitet, og fremmer barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling.
- Vi har en dagsrytme som legger til rette for en naturlig overgang mellom fysiske aktivitet og hvile.
- Vi viser forståelse for og anerkjenner barn følelser, og vi hjelper barna med å sette ord på ulike følelser.
- Barnehaugen vil gi barna variert kost med hovedfokus på de viktigste byggeklossene for en aktiv hverdag.
- Vi lager mat sammen med barna i mindre grupper.

4. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 19)

Barnet først er et helhetlig system for å styrke de ansattes kunnskap og handlingskompetanse. Det består av tre ulike hovedområder som sammen bidrar til å styrke barns allsidige utvikling; sosioemosjonell støtte og veiledning, organisering og ledelse samt læringsstøtte.

SOSIOEMOSJONELL STØTTE OG VEILEDNING:

Sosioemosjonell støtte og veiledning handler om hvordan de ansatte klarer å skape en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle gode relasjoner med andre, oppleve glede ved å lære noe nytt, oppleve trygghet og tilknytning og ha en opplevelse av selvbestemmelse og selvstendighet.

Positivt klima: I et positivt klima smiler og ler de ansatte sammen med barna. Vi ser mange bevis på at de har en god relasjon til barna, og de viser entusiasme og interesse både med kroppen og

stemmen. De er der barna er, i barns høyde og med kroppen vent mot dem.

Negativt klima: Det er fravær av at de ansatte straffer, håner, kjefter og erter barna.

Sensitive voksne-trygge barn: Å være sensitiv handler om å være oppmerksom og respondere på det enkelte barns tegn på at de har behov for støtte. De ansatte kjenner barna godt. De merker hvis barna er urolige, redde, uoppmerksomme, uinteressert, og de tilpasser atferden sin for å respondere på det de ser.

Emosjonskompetanse: identifiserer og forstår egne følelser, bruker følelser til å navigere i sosiale interaksjoner, bruker emosjonell bevissthet til å veilede i problemløsning, håndterer frustrasjon og er i stand til å vente på det man vil ha, forhindrer at stress og uro overvelder evnen til å tenke klart og har kontroll over hvordan og når man uttrykker følelser.

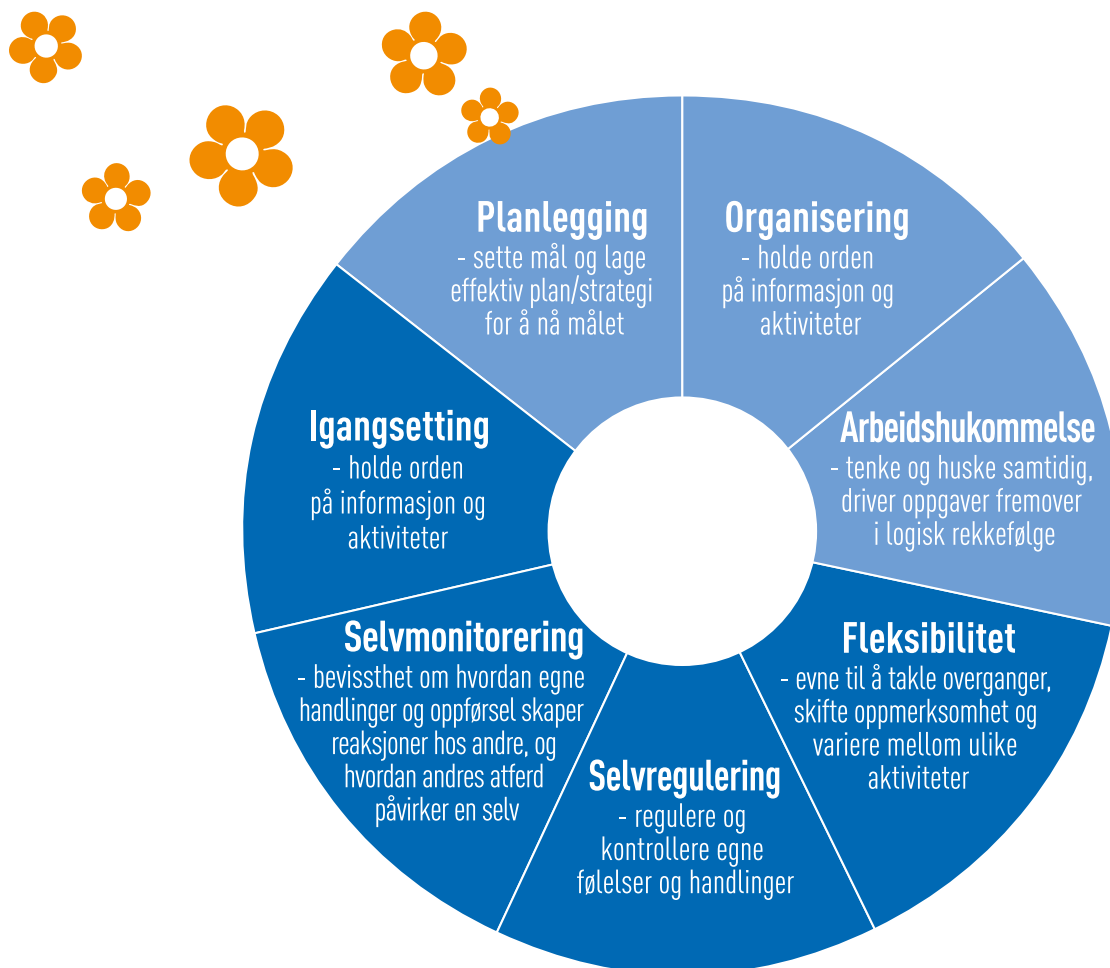
Emosjonsveiledning: er bevisst barnets følelser, er tilstede, oppretter kontakt med barnet, viser forståelse og aksept for barns følelser (bruk kroppsspråk, pust, tone og evt. ord). «Går inn i følelsen»/ navngir følelsen. Hvis nødvendig, hjelper og støtter barnet i problemløsningen (trøst, pek ut en retning, assister, sett grenser).

ORGANISERING OG LEDELSE:

Gruppeledelse og veiledning: er proaktiv og forebygger, gir trygge og forutsigbare rammer.

Tilrettelegge for lek, læring og overganger: klare rutiner, sikrer flytende overganger, barna kjenner til regler, lite venting.

Variasjon: varierte materialer i barns høyde, barnefokus, effektiv tilrettelegging.

LÆRINGSSTØTTE:

Begrepsutvikling, forståelse og dybdelæring:

integrerer ny kunnskap til etablert kunnskap, bidrar til økt kunnskap knyttet til hverdagsopplevelser, skaper sammenhenger i barnas liv, utfordrer til barns tenkning og problemløsning.

Tilbakemeldinger: bruker hint og gir verbal eller fysisk støtte til barnas læring og mestring, forklarer begreper og hendelser, utvider, gir gode og konkrete tilbakemeldinger, anerkjenner innsats og gjennomføring.

Språk: hyppige samtaler, frem- og tilbake utvekslinger, stiller åpne spørsmål, repeterer barnas utsagn, selvsnakk, parallellsnakk, variert språk, forklarer ord og knytter ord til hendelser/erfaringer her og nå.

Egenledelse i lek og læring: støtter barn i sin utvikling av egenledelsesfunksjonene; planlegging, organisering, arbeidshukommelse, fleksibilitet, selvregulering, selvmonitorering, igangsetting, samt tilrettelegger for et variert og rikt lekemiljø og deltar i barnas lek.

**BARNET
FØRST!**

Slik arbeider vi med Barnet først:

OMSORG

- Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.
- Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.

Våre tiltak for å oppnå målene:

- Gjennom emosjonell veiledning hjelper vi barna til å forstå og uttrykke sine følelser, og utvikle sine empatiske evner ovenfor seg selv og andre.
- Ved bruk av trygghets sirkelen skaper vi tillitt, trygghet og relasjon med barna, slik at de kan utvikle seg.
- Vi møter hvert enkelt barn med åpenhet og interesse for å sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen.
- Personalet skal være lydhøre ovenfor barnas uttrykk, og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet.

LEK

- Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken skal være en arena for barnas utvikling, læring, sosiale og språklige samhandling.
- Barnehagen skal legge til rette for et inkluderende miljø der alle barna deltar i lek.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Leken skal alltid være på barnas premisser.
- Personalet skal observere, analysere, støtte, og være deltakende
- Vi tilrettelegger lekematerialer ut ifra barnas interesser, nivå, alder og modenhet.
- Leken tilrettelegges slik at det blir en arena hvor følelser og opplevelser kan utforskes og bearbeides.
- Vi organiserer rom, tid og lekematerialer for å inspirere til ulike typer lek.

LÆRING

- Barna skal oppleve et stimulerende og utforskende miljø som fremmer barns nysgjerrighet og lærelyst.
- Barnehagen skal sørge for utvikling og progresjon innenfor alle fagområdene i rammeplanen.

- Barnehagen skal støtte og berike barnas initiativ og gi dem utfordringer og tiltro til egne evner.
- Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Barnas fysiske miljø inne og ute er allsidig og utviklende, og slik at barna kan få utfolde seg kreativt.
- Vi planlegger temaarbeid og tilrettelegger ut ifra barns interesser for å videreutvikle lek og fremme læring. Vi gir barna tid og rom til lek og egen læring.
- Barna lærer gjennom egne erfaringer og utforskning.
- Sørge for at alle barn får rike og varierte opplevelser og felles erfaringer.
- Vi har fellessamlinger som er knyttet til tema som vi jobber med, siste fredag i måneden for å fremme fellesskapet på huset.
- Vi introduserer nye og varierte situasjoner, temaer,

fenomener, materiell og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling.

- Barnehagen skal støtte og berike barnas initiativ og gi dem utfordringer og tiltro til egne evner.
- Vi tar utgangspunkt i barns interesser, ved planlegging av aktiviteter og tema for å fremme læring.
- Utformer rommet og avdelingen for å fremme å skape interesse for læring.

DANNING

- Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barns behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.
- Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn som er forankret i menneskerettighetene.
- Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- God kommunikasjon med foreldre gjennom daglige samtaler med foreldre, foreldremøter og foreldresamtaler.
- Vi har barnet i fokus, og legger til rette for at barna får utviklet seg i eget tempo og egne forutsetninger.
- Vi har fokus på empati og sosial kompetanse for å godta hverandre som likeverdige mennesker.
- Vi markerer høytider som er representert i barnegruppen. Samt 17.mai og FN-dagen.
- Synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.

VENNSKAP OG FELLESSKAP

- I barnehagen skal alle barn få oppleve seg selv som verdifulle. Barnehagen skal forebygge, avdekke og stoppe mobbing og krenkelser.
- Barnehagen skal fremme likestilling, og motvirke alle former for diskriminering.
- Barnehagen skal fremme vennskaps relasjoner og vennskapskompetanse.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi har fokus på vårt flerkulturelle fellesskap, og formidler de ulike kulturene i gruppa gjennom samlinger, samtaler, temaprojekter, mat og musikk.
- Vi har tiltaksplan mot mobbing.
- Barna skal oppleve anerkjennelse, og likeverdig kommunikasjon i møte med voksne.
- Gjennom sosial kompetanse utvikler vi respekt for hverandre - og ser verdien av likhet og ulikhet i et sosialt fellesskap.
- Voksne er bevisste på våres betydning som rollemodeller i samspill og kommunikasjon med barn.
- Personalet skal reflektere over de sosiale prosessene i barnegruppen og støtte barns vennskap.
- Planlegge aktiviteter / lek / temaer og tenke langsiktig rundt det pedagogiske innhold og progresjon i det vi gjør ut fra barns alder og modning.

ALDERSINDELTE GRUPPER PÅ TVERS

- Utvikle vennskap og sosialt fellesskap mellom jevnaldrende barn.
- Barn skal oppleve tilrettelagte aktiviteter, lek og temaer som er tilpasset barnas forutsetninger ut fra alder og modning.
- Skape gode barn-barn og barn-voksne relasjoner på tvers av avdelingene.
- Et tettere samarbeid mellom avdelingene.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi ansatte er en sentral ressurs ved at vi bruker oss selv som redskap i det enkelte barnets sosiale læring i samhandling med andre barn
- Introdusere for barn nye temaer, fenomener og situasjoner som er tilpasset barns forutsetninger og bidrar til meningsfull sosial samhandling.

KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

- Barnehagen skal bidra til at barn får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.
- I barnehagen skal vi anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk.
- Barnehagen skal gi alle barn god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og la barna få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og språkutvikling.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Barnehagen planlegger aktiviteter og samlingsstund som stimulerer barns verbale og non verbale kommunikasjon, og legger til rette for at alle barn er involvert samspill og i samtaler.
- Vi voksne er bevisst på våre egne roller som språklige forbilder og er lydhøre i kommunikasjon med alle barn uansett alder, modenhet og nivå.
- Barnehagen skal gi barna tid og mulighet til å uttrykke ulike verbale og nonverbale uttrykk slik at vi kan støtte deres språkutvikling.
- Vi bruker hverdagssituasjoner til å lære barn å kunne sette ord på sine følelser og ting vi omgir oss med.

DIGITAL PRAKSIS

- Barnehagen skal gi barna mulighet til å bruke digitale verktøy og teknologi i lek, læring og kreative prosesser.
- Barnehagen skal bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.
- Barnehagens ansatte skal utøve god digital dømmekraft i samarbeid med foresatte.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi tar bilder av barns opplevelser som vi setter sammen til bildefremvisninger. Vi bruker digitale media som nettbrett, smarttelefon, kamera, pc med mer, sammen med barna.
- Vi er bevisst i forhold til bruken av digitale verktøy og samarbeider med foreldrene om dette.
- Benytte Internett som kilde for innhenting og søken av informasjon med barna.

5. BARNS MEDVIRKNING

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27).

Våre metoder for å sikre barns medvirkning:

I barnehagen har barna rett til å delta i demokratiske prosesser og ha innflytelse på det som skjer i barnehagen. Vi skal ivareta foresattes rett til medvirkning, og samarbeidet skal alltid ha barnets beste som mål. Barna skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens innhold.

Våre tiltak for å oppnå dette:

- Vi observerer og tar utgangspunkt i barnas initiativ, interesser og behov – både spontant og planlagt.
- Vi legger til rette for demokratiske prosesser i fellesskap mellom barn og voksne.
- De voksne skal være lydhøre for barns kroppslige, verbale og nonverbale uttrykk.
- Vi bruker CLASS som et verktøy for å styrke kvaliteten i samspill, støtte barns medvirkning og sikre at alle barn blir sett, hørt og anerkjent i hverdagen.

Handlingsplan – å fremme et trygt psykososialt miljø, og forebygge av krenkelser og mobbing i barnehagen.

I barnehagen kan det forekomme både krenkelser og mobbing. I Asperud Fus barnehage følger vi handlingsplanen for ferming av trygt psykososialt miljø, og forebygging av krenkelser og mobbing i barnehagen. Vårt mål er å gi barn i barnehagen et trygt psykososialt miljø preget av trygghet og inkludering.

Barn skal få oppleve at de betyr noe og oppleve å være en del av et fellesskap. Barn i vår barnehage skal ikke utsette andre for mobbing og skal heller ikke selv bli utsatt for mobbing, hverken av barn eller av ansatte. Jo tidligere mobbing og krenkelser oppdages desto enklere blir det å håndtere det og å forebygge det.

Våre tiltak for å oppnå dette:

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelse og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette».

(Rammeplan for barnehager 2017: 3)

- Trygg og god relasjon mellom barn - barn, barn - personale og mellom involverte voksne.
- Være gode rollemodeller og være bevisst på hvordan vi handler, og synliggjøre for barna at hvert og en har verdi i seg selv.
- Gjensidig respekt og lydhørhet
- Ansatte støtter barna i lek og vennskaps relasjoner
- Det settes inn tiltak samme dag som mobbingen avdekkes.

Tiltakene som iverksettes skal være gjennomtenkte, målrettede og riktig, og ikke basert på forhastede beslutninger.

- Pedagogisk leder informerer foresatte, både til den som mobber og den som blir mobbet. Det gjennomføres samtaler med de involverte barna

og foresatte. Sammen med foresatte lages det en tiltaksplan i hvert tilfelle.

- Personalet observerer videre involverte barn og håndterer uønsket atferd og fremmer positive relasjoner. Mulig bruk av CLASS-verktøyet.
- Gi foresatte råd om hvordan de kan bidra hjemme
- Alle på avdelingen og barnehagen for øvrig informeres slik at man kan samarbeide om å stoppe mobbingen
- Håndteringen av mobbingen blir evaluert internt og sammen med foresatte for å forbedre barnehagens praksis når det gjelder forebygging, avdekking og håndtering av mobbing.
- Foresatte kan også drive med forebyggende arbeid ved å være engasjert i alle barna på avdelingen
- Be barna med seg hjem, la barna treffe hverandre i en annen setting enn den de er vant til i barnehagen.
- Samtale med egne barn om det å være en god venn og inkludere andre.
- Være gode rollemodeller som ikke snakker ufordelaktig om andre barn og deres foreldre i barnas påhør.
- Gripe inn når eget barn viser uønsket atferd mot andre barn.
- Være gode modeller i konfliktløsning. Hjelp barnet å finne gode måter å løse konflikter på.
- Være bevisst på hva som legges ut på sosiale medier

Handlingsplan

6. SAMARBEID

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

FORELDRESAMARBEID:

Et godt samarbeid mellom hjem og barnehage er viktig for barnets trivsel, utvikling og trygghet. Vi ønsker å møte foreldre med åpenhet, respekt og god kommunikasjon, og legger til rette for et nært og tillitsfullt samarbeid gjennom:

- Daglig kontakt og dialog med foreldre ved levering og henting.
- Gjensidig utveksling av informasjon om barnets trivsel, utvikling og behov.
- To foreldresamtaler og et foreldremøte i løpet av barnehageåret.
- Tett oppfølging og samarbeid ved oppstart og tilvenning.
- Årlig brukerundersøkelse i regi av Utdanningsdirektoratet
- Åpenhet for tips, innspill og forslag fra foreldre til innhold og aktiviteter i barnehagehverdagen.
- Fire felles arrangementer for barn og foreldre i løpet av året, som bidrar til fellesskap og gode opplevelser sammen.

SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER:

Våre samarbeidspartnere

Samarbeidsutvalget (SU)

Samarbeidsutvalget består av fire representanter fra foreldrene, fire representanter fra de ansatte og Daglig leder. Dette skal være ett rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Her drøftes ulike sider ved barnehagens drift og virksomhet, endringer i vedtekter, budsjett og årsplan.

Foreldrerådet

Består av alle foresatte i Asperud FUS barnehage as og kalles sammen til foreldremøte to ganger i året. Foreldrerrepresentanter til SU velges på høstens foreldremøte, for ett år av gangen.

Bydel Søndre Nordstrand

Bydel Søndre Nordstrand er tilsynsmyndighet for barnehagen. Vi har samordnet opptak med bydelen. Pedagogisk Psykologisk Tjeneste

Barn, unge og voksne med særskilte behov skal få hjelp fra PP-tjenesten slik at de sikres gode opplæring og utviklingsmuligheter. PPT skal bistå barnehager og skoler i arbeidet med tilpasset opplæring.

Pedagogisk fagsenter

Pedagogisk fagsenter er en veiledningstjeneste som retter seg mot barn og unge med spesielle hjelpebehov. Barnehagen samarbeider med Pedagogisk fagsenter i saker som gjelder enkeltbarn.

Helsestasjonen

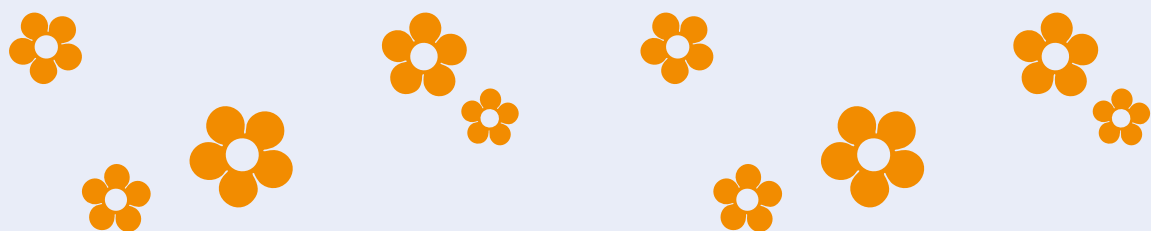
Barnehagen samarbeider med helsestasjonen i forbindelse med smittevern og i saker som gjelder enkeltbarn

Barnevernet

Barnevernets hovedoppgave er å sikre at barn og unge, som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, samt å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår. Barnehagen har opplysnings- og meldeplikt til barnevernstjenesten.

Toppåsen skole

Dette er vår nærscole. Vårt samarbeid er nedfelt i ett årshjul som revideres hver høst. Årshjulet gis ut til førskolebarnas foresatte og ligger ute på vår hjemmeside. For mer informasjon om skolen se www.toppasen.gs.oslo.no

7. OVERGANGER

Tilvenning i barnehagen

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en trygg og god tilvenning:

- Foreldremøte for nye barn på våren, ca. to måneder før oppstart
- Oppstartssamtale
- Primærkontakt for alle nye barn
- Velkomstbrev sendes ut i god tid
- Vi inviterer nye barn og foreldre til en besøksdag i barnehagen

Overganger innad i barnehagen

«Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god overgang innad i barnehagen:

- Det er flere hensyn å ta når det kommer til det å bytte avdeling. Noen av disse hensynene kan være hvor mange ledige plasser det er på de respektive avdelingene, hvilke vennskap og relasjoner barna har seg imellom, samt andre utviklingsmessige behov.
- I Asperud setter vi av god tid når de eldste fra Maurtua og Blåbærtua skal starte oppe på Trollstua og Solstua.
- Fra mars, har vi tilvenningsdager og besøksdag oppe, to ganger i uken. Da kan de som snart er 3 år utforske, og bli kjent med sine etter hvert nye omgivelser.
- Vi samtaler også en god del med foreldrene i denne prosessen, og forteller om barnas opplevelser og hva de synes om besøkene.
- Vi tar selvsagt også hensyn og stiller oss lyttende til foreldres synspunkter rundt det å bytte avdeling. Vi vet at det kan føles nytt og annerledes for alle involverte parter.

Overgang mellom barnehage til skole

Barnehagen samarbeider med foreldre og skole for å sikre en trygg og god overgang til skolestart. Målet er at barna skal glede seg til å begynne på skolen, oppleve sammenheng mellom barnehage og skole, og møte skolehverdagen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

I førskolegruppa jobber vi med skoleforberedende aktiviteter gjennom lek, turer og strukturert samvær. Barna øver på konsentrasjon, å følge felles beskjeder og utvikler tidlig forståelse for tall og bokstaver. Sosial kompetanse vektlegges, med fokus på samarbeid, vennskap, turtaking og selvstendighet.

I 2027–2028 kan førskolebarna få en egen avdeling, noe som vil styrke arbeidet med skoleforberedelser og gi enda bedre rammer for tilpassede aktiviteter og økt fellesskap i førskolegruppen.

For å sikre en god overgang benytter vi blant annet:

- Førskolegruppe 1–2 ganger i uka
- Samtaler med barn og foreldre om forventninger og skolestart
- Foreldremøter og foreldresamtaler med fokus på overgang
- Besøk til nærskolen
- Samarbeid mellom barnehager og skole (Oslo-standard)
- Trening i selvstendighet (påkledning, beskjeder, pakking av sekk m.m.) medvirkning fra barna i planlegging av aktiviteter

Førskolegruppa skal være en trygg og positiv arena der barna opplever mestring og stolthet over å være de eldste i barnehagen.

8. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Lærende organisasjon

«Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

I FUS er vi lærende barnehager. Personalet er i kontinuerlig utvikling, reflekterer over faglige og etiske problemstillinger, holder seg faglig oppdatert og er gode rollemodeller. Senge (2006) sier: “en lærende organisasjon er en organisasjon som kontinuerlig forbedrer sin evne til å skape sin egen framtid.” Vi legger derfor vekt på at personalet utvikler sine evner og bygger sin kapasitet slik at barna møter omsorgsfulle og kompetente ansatte.

Arbeidet med kompetanseheving foregår på ukentlige ledermøter/avdelingsmøter, personalmøter på kveldstid, planleggingsdager, faglig forum for medarbeidere, eksterne og interne kurs og veiledningsgrupper. FUS standard for ledelse setter følgende krav til ledere: Viser retning, skaper resultater, veileder og utvikler, løser konflikter og driver endring.

Gode relasjoner gir økt trivsel, kreativitet og trygghet – noe som igjen vil ha innvirkning på økt nærvær og økt mestring i jobben. Det er viktig for oss at alle kjenner seg trygge og klar til å ta det ansvaret som ligger i det å være en god og trygg omsorgsperson.

Våre metoder for å opprettholde en lærende organisasjon.

- FUS lederkrav til daglig leder og pedagogisk leder
- Livsmestring og psykisk helse
- Barnet først, implementering i hele barnehagen
- Helse, miljø, sikkerhet
- Class sertifisering for CLASS ressursperson, lederforankring og fagdager

Planlegging og vurdering

«Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen, og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.»

«Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget»

(Rammeplan for barnehagen 2017)

Våre metoder for planlegging og vurdering:

- Vi planlegger og evaluerer på avdelingsmøter, lederteam møter, personalmøter og planleggingsdager.
- Barnas interesser, verbale/nonverbale tilbakemeldinger og handlinger blir tatt med i vurderingen av innholdet til barnehagen.

- Planleggingen baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, både i gruppe og individuelt, observasjoner, dokumentasjoner, refleksjoner, systematiske vurderinger og samtaler med barn og foreldre.

Dokumentasjon

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.»

(Rammeplan for barnehagen 2017)

Våre metoder for dokumentasjon:

- Vi skriver dagrapporter på Mykid om hvordan dagen har vært, med informasjon om hva barna opplever, lærer og gjør i barnehagen.
- Vi sender ut månedsbrev med innhold av planer, aktiviteter og viktige informasjon.
- Vi tar bilder og legger det ut på Mykid.
- Vi henger opp plakater med bilder av barnas hverdag.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40).

Våre metoder for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet:

- Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Barnehagens innhold må formidles på en måte som gjør at ulike barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger.
- Barnehagens viktigste sosialiseringsarena er leken. For noen barn kan tidlig innsats innebære at personalet arbeider særlig målrettet og systematisk - over kortere eller lengre perioder - med å inkludere barnet i meningsfulle fellesskap.
- Barnehagen sørger for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

9. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Barnehagen har 7 ulike fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 47).

PROGRESJONSPLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

- Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.
- Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.
- Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.
- Barna skal oppleve anerkjennende kommunikasjon, dvs. bli sett, bli hørt og tatt på alvor
- Barna skal stimuleres til å bruke kroppen sin allsidig gjennom blant annet musikk og forming
- Barna skal få kjennskap til og lære å respektere hverandres ulike bakgrunn.

FAG-OMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
KOMMUNIKASJON SPRÅK TEKST	• Barna får erfare språk gjennom lek, samspill og hverdagsaktiviteter • Vi bruker språk aktivt i alle situasjoner og setter ord på handlinger og følelser • Barna får møte bøker, sanger, rim og regler daglig • Vi støtter barnas uttrykk og hjelper dem å sette ord på tanker og behov • Vi bruker konkrete, bilder og kroppsspråk som støtte i kommunikasjonen	• Barna oppmuntres til å delta i samtaler og fortelle om egne opplevelser • Vi bruker dialogisk lesing med aktiv deltakelse fra barna • Barna får erfaring med rim, regler, begreper og språklek • Vi støtter barns språkutvikling i lek og samspill • Vi synliggjør og verdsetter barnas morsmål og flerspråkighet	• Barna får utforske bokstaver, lyder og symboler gjennom lek • Vi jobber med begrepsforståelse, fortelling og sammenheng i språk • Barna oppmuntres til å gjenfortelle, reflektere og stille spørsmål • Vi legger til rette for tidlig skriveglede gjennom lekeskriving • Barna får erfaring med å lytte til og følge beskjeder i fellesskap
KROPP BEVEGELSE HELSE	• Barna får utforske kroppen gjennom lek og bevegelse inne og ute • Vi legger til rette for fysisk aktivitet som gir glede og mestring • Barna får erfaring med enkle rutiner knyttet til hygiene og måltider • Vi skaper trygge rammer som gir omsorg og kroppslig trygghet • Barna får støtte til å bli kjent med egne behov og grenser	• Barna får utfordre seg i variert fysisk lek og aktiviteter • Vi går på tur og utforsker ulike miljøer og terreng • Barna deltar i daglige rutiner og utvikler selvstendighet • Vi snakker om kroppen, følelser og gode vaner • Barna får erfaring med samarbeid og regler i lek.	• Barna videreutvikler grov- og finmotoriske ferdigheter • De deltar i aktiviteter med regler, samarbeid og utholdenhet • Barna øver på selvstendighet i påklledning, måltid og hygiene • Vi jobber med kroppslig integritet og respekt for egne og andres grenser • Barna får kunnskap om helse, trivsel og gode vaner.
KUNST KULTUR KREATIVITET	• Barna får utforske ulike materialer gjennom sansing og lek • Vi synger, danser og bruker musikk i hverdagen • Barna får uttrykke seg gjennom kropp, lyd og enkle formingsaktiviteter • Vi gir rom for undring, fantasi og skaperglede	• Barna får utforske og uttrykke seg gjennom ulike estetiske uttryksformer • Vi maler, tegner, klipper og former med ulike materialer • Barna deltar i sang, musikk, dans og enkle dramatiseringer • Vi tar utgangspunkt i barnas interesser og ideer i kreative prosesser • Barna får kjennskap til eventyr, historier og kulturuttrykk	• Barna får utvikle egne uttrykk og kreativitet gjennom varierte aktiviteter • Vi gir tilgang til ulike materialer og verktøy for skapende arbeid • Barna får oppleve kunst og kultur gjennom formidling og aktiviteter • Vi legger til rette for rollelek, drama og samarbeid • Barna får reflektere over egne og andres uttrykk.

FAG-OMRÅDENE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
NATUR MILJØ TEKNIKK	- Barna får oppleve naturen gjennom turer og sansing i nærmiljøet - Vi undrer oss sammen over det vi ser og opplever - Barna får erfaring med vann, sand, vær og enkle naturfenomener - Vi legger grunnlag for å bli glad i naturen	- Barna får utforske naturen gjennom lek, tur og undring - Vi snakker om årstider og endringer i naturen - Barna får erfaring med enkle eksperimenter og undersøkelser - Vi introduserer enkle teknologiske hjelpemidler i lek og utforskning - Barna lærer om hvor maten kommer fra og naturens ressurser.	- Barna får kunnskap om miljøvern og bærekraft - Vi utforsker naturfenomener gjennom spørsmål og enkle undersøkelser - Barna får erfaring med teknologi og hvordan den brukes i hverdagen - Vi jobber med kildesortering og å ta vare på naturen - Barna oppmuntres til nysgjerrighet, refleksjon og utforskning.
ETIKK RELIGION FILOSOFI	- Høytider som er representert i barnehagen blir markert med fellessamlinger for hele barnehagen og på hver avdeling. - Barna får støtte og veiledning slik at de utvikler empati og sosiale ferdigheter. - Vi undrer oss sammen med barna	- Vi snakker om ulike religioner, tradisjoner og besøker ulike religiøse hus som er representert i barnehagen. - Vi veileder barna i konfliktsituasjoner til å finne konstruktive løsninger. - Vi undrer oss og filosoferer over små og store spørsmål sammen med barna.	- Gjennom samtaler skaper vi interesse for, og bidrar til forståelse og toleranse for forskjellige kulturer og ulike måter å leve på. - Vi leser bøker og historier som skaper refleksjon over normer og verdier. - Vi filosoferer og innhenter informasjon om temaer som barna er opptatt av.
NÆRMILJØ SAMFUNN	- Vi ser på og benytter oss av offentlig kommunikasjon som buss og tog - Barna får felles opplevelser som er med på å stimulere til lek.	- Barna blir kjent med nærmiljøet sitt på turer. - Vi samtaler om hvordan valg og handlinger påvirker omgivelsene. - Vi gir barna kunnskap om samene, Norges urbefolkning.	- Barna får kjennskap til ulike yrker. - Vi gir barna kunnskaper og erfaringer om likestilling og demokrati. - Vi gir barna begynnende kunnskap om menneskerettighetene.
ANTALL FORM ROM	- Barna utvikler romfølelsen sin gjennom sansing og fysisk aktivitet - Vi legger til rette for lek som lærer barn om størrelser, mål og former	- Gjennom eventyr, rim og regler får barna kjennskap til matematiske begreper. - Vi bruker matematiske begreper i samtaler med barn og løser praktiske oppgaver sammen. - Vi spiller spill og tilbyr materiale som handler om antall, form og størrelse.	- Vi erfarer, utforsker og leker med former og mønstre. - Gjennom lek stimuleres barnas romfølelse. - Gjennom lek gir vi barna erfaringer med matematiske hverdagsoppgaver med å måle, telle, fundere over vekt, volum og tid.

Faglig ansvarlig for årsplanen: Daglig leder: Rengin Mhema

NOTATER:

Årsplanen ble fastsatt i barnehagens samarbeidsutvalg den 08.06.2026

Kunnskapsdepartementet. (2017).
Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
Hentet fra <https://www.udir.no>

